

Sygnatura akt VI Ka 1204/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **24 czerwca 2016** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Mierz

Sędziowie SSO Grzegorz Kiepusa (spr.)

SSO Małgorzata Peteja-Żak

Protokolant stażysta Magdalena Gowin

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2016 r.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej G. w G. Joanny Szlosar-Meller

sprawy **1. A. H. (1) ur. (...) w P.**

syna H. i A.

2. S. S. (1) (poprzednio W.)

ur. (...) w P.

syna R. i A.

oskarżonych z art. 233§1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 28 sierpnia 2015 r. sygnatura akt IX K 1693/14

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania.

IV Ka 1204/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 28.08.2015r. :

1) A. H. (1) został uznany za winnego tego, że w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu dopuścił się następujących czynów:

- w dniu 30.04.2010r. na Komisariacie Policji w P. w trakcie przesłuchania prowadzonego w toku dochodzenia RSD 323/10, składając zeznania mające służyć za dowód w postępowaniu przygotowawczym zeznał nieprawdę, że 18.04.2010r. M. Ł. (1) miał zmieniać tablice rejestracyjne z jednego F. (...) do drugiego F. (...) oraz że w dniu 17.04.2010r. M. Ł. (1) rozkręcał części z samochodu M., a jakiś mężczyzna miał go spłoszyć ;

- w dniu 5.09.2011r. podczas rozprawy w sprawie IX K 3176/10 przed Sądem Rejonowym w Gliwicach, prowadzonej przeciwko M. Ł. (1), składając zeznania mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym, zeznał nieprawdę, że w dniu 17.04.2010r. M. Ł. (1) rozkręcał części z samochodu M., a jakiś mężczyzna miał go spłoszyć, tj. przestępstw z art. 233 § 1 KK i za to na mocy art. 233 § 1 KK przy zastosowaniu art. 91 § 1 KK skazany został na jedną karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2) S. S. (1) został uznany za winnego tego, że w dniu 29.09.2010r. na komisariacie Policji w P. w trakcie konfrontacji z podejrzanym M. Ł. (1), składając zeznania mające służyć za dowód w postępowaniu przygotowawczym w toku dochodzenia RSD 323/10, zeznał nieprawdę, że w dniu 18.04.2010r. wspólnie z M. Ł. (1) i A. H. (1) naprawiali samochód, tj. przestępstwa z art. 233 § 1 KK i za to na mocy art. 233 § 1 KK skazany został na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych oskarżeni zostali zwolnieni od ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciążono Skarb Państwa.

Apelację od tego wyroku wywiedli obrońcy oskarżonych.

Obrońca oskarżonego A. H. (1) zarzucił wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu, iż oskarżony posiadał pełną świadomość, że składane przez niego zeznania są nieprawdziwe, podczas gdy brak jest jakichkolwiek dowodów wskazujących na ten fakt.

W oparciu o podniesiony zarzut obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego S. S. (1) zarzucił wyrokowi:

1) naruszenie przepisów postępowania:

- art. 7 kpk poprzez wykraczającą poza granicę swobodnej oceny dowodów, w szczególności poprzez nieprawidłową ocenę dowodu z dokumentu – protokołu rozprawy, na której oskarżony zamienił swoje zeznania na odpowiadające prawdzie, a także nieprawidłową ocenę wyjaśnień oskarżonego i zeznań świadka D. K.;
- art. 410 kpk poprzez pominięcie okoliczności, że oskarżony S. dobrowolnie sprostował fałszywe zeznania zanim nastąpiło rozstrzygnięcie sprawy, co z kolei uzasadniało zastosowanie art. 233 § 5 pkt. 2 kk;
- art. 424 § 2 kpk poprzez niedostateczne wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku, a to wobec braku odniesienia się do wniosku obrońcy o zastosowanie przepisu art. 233 § 5 pkt. 2 kk;

2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, iż oskarżony S. S. (1) miał zamiar bezpośredni lub ewentualny popełnienia przestępstwa z art. 233 § 1 kk;

3) rażącą niewspółmierność kary albowiem okoliczności sprawy wskazują, iż możliwe i wystarczające dla osiągnięcia celów kary byłoby odstąpienie od jej wymierzenia lub nadzwyczajne jej złagodzenie, względnie orzeczenie samoistnej kary grzywny lub kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

W oparciu o podniesione zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania lub orzeczenia samoistnej kary grzywny na podstawie art. 37 a kk w miejsce bezwarunkowej kary pozbawienia wolności.

Apelacje okazały się zasadne o tyle, że w wyniku ich wniesienia zaskarżony wyrok należało uchylić i przekazać sprawę sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania, sąd ten bowiem dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mogącego mieć wpływ na jego treść, polegającego na niewyjaśnieniu okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia.

Strona przedmiotowa czynu opisanego w art. 233 § 1 kk polega na tym, że sprawca, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub innym prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje fałszywie. Przestępstwo to można popełnić jedynie umyślnie, w formie zamiaru bezpośredniego lub ewentualnego, tzn. iż sprawca musi chcieć zeznać nieprawdę lub zataić prawdę albo przewidywać taką możliwość i na to się godzić. Treści zawarte w fałszywych zeznaniach muszą być zatem obiektywnie niezgodne z prawdą, jak również subiektywnie nieprawdziwe.

W niniejszej sprawie sąd powinien więc ustalić jakie zeznania w charakterze świadków złożyli A. H. i S. S. w postępowaniu przygotowawczym oraz sądowym i czy ich treść była niezgodna z prawdą. Sąd ustalił tymczasem, że w dniu 30 kwietnia 2010r. na Komisariacie Policji w P. podczas przesłuchania w charakterze świadka A. H. zeznał, iż w dniu 18 kwietnia 2010 r. M. Ł. miał zmienić tablice rejestracyjne z jednego F. (...) do drugiego f. (...) oraz iż w dniu 17 kwietnia 2010r. M. Ł. rozkręcał części z samochodu M., a jakiś mężczyzna miał go spłoszyć, natomiast w dniu 5 września 2011r. podczas rozprawy przed Sądem Rejonowym w Gliwicach, w sprawie IX K 3176/10, zeznał, że w dniu 17 kwietnia 2010r. M. Ł. rozkręcał części z samochodu M., a jakiś mężczyzna miał go spłoszyć (k. 212). Stwierdzić należy, że ustalenia te obarczone są błędem. Z protokołu przesłuchania A. H. w charakterze świadka nie wynika, aby podawał on jakąkolwiek datę odnoszącą się do zamiany tablic rejestracyjnych przez M. Ł. (k. 25 – 26). Z kontekstu wypowiedzi A. H. mogłoby wynikać, że chodzi o datę „17 kwietnia”, a nie, jak ustalił sąd, datę „18 kwietnia”. Również w odniesieniu do rozkręcenia części samochodu M. w wypowiedzi A. H. nie padła żadna data, natomiast w tym wypadku, mając na uwadze całość jego zeznań można było uznać, że chodzi o przyjętą przez sąd datę „17 kwietnia”. Jednak ustalenie sądu, iż A. H. zeznał, że M. Ł. rozkręcał części z samochodu M. jest nieprecyzyjne. W istocie bowiem A. H. zeznał, że o tym fakcie dowiedział się od M. Ł.: „ Powiedział mi, że porozkręcał jakieś części z samochodu M.” (k. 25 – verte), „Mówił mi o tym M. Ł. (1), jak już było po wszystkim” (k. 48 – verte). Różnica pomiędzy ustaleniami sądu dotyczącymi treści zeznań A. H. a rzeczywistymi zeznaniami A. H. ma znaczenie dla oceny prawidłowości zeznań. Odnosnie zeznań S. S. złożonych w dniu 29 września 2010r. w trakcie konfrontacji z M. Ł. sąd ustalił, że S. S. podał, iż „w dniu 18 kwietnia 2010r. wspólnie z M. Ł. i A. H. naprawiali samochód”. Także to ustalenie sądu jest błędne w odniesieniu do daty jaką miał wymienić w swych zeznaniach S. S.. W rzeczywistości bowiem S. S. w trakcie konfrontacji nie wymienił żadnej daty (k. 35 – verte). Stwierdzić zatem należy, iż sąd rejonowy dokonał błędnych ustaleń faktycznych dotyczących treści zeznań A. H. i S. S. złożonych w charakterze świadków. Natomiast ustalenia sądu, że A. H. i S. S. złożyli nieprawdziwe zeznania jawi się jako dowolne, niż zostało bowiem poprzedzone analizą i oceną zgromadzonego materiału dowodowego. Fakt uniewinnienia M. Ł. od popełnienia czynu z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 ka, w sprawie IX K 3176/10 nie może automatycznie przesądzać, iż A. H. i S. S. w tej sprawie złożyli fałszywe zeznania (k. 61). Zgodnie z zasadą samodzielności jurysdykcyjnej (art. 8 § 1 kpk) sąd nie był związany ustaleniami w tamtej sprawie. By móc ocenić, mg zeznania A. H. i S. S. były nieprawdziwe, sąd zobowiązany był skonfrontować ich treść z ustalonymi przez siebie faktami. Brak ustaleń w tym zakresie uniemożliwił kontrolę odwoławczą.

Ujawnione braki postępowania dowodowego spowodowały konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W jego toku sąd przeprowadzał postępowanie dowodowe w pełnym zakresie, dokonując wszechstronnej i rzetelnej analizy i oceny zgromadzonego materiału dowodowego, która będzie uwzględniała kryteria określone w art. 7 kpk, a następnie wypowie się w kwestii winy bądź niewinności oskarżonych w zakresie postawionych im zarzutów. W zależności od poczynionych ustaleń sąd rozważy czy zeznania A. H. i S. S. nie dotyczyły okoliczności mających znaczenie dla realizacji ich prawa do obrony, a zatem czy nie działali oni w ramach pozaustawowego kontratypu działania we własnej obronie (por. uch. SN z dnia 20.09.2007r., I KZP 26/07 i uch SN z dnia 26.04.2007r., I KZP 4/07). Sąd zbada też, czy w sprawie nie zachodzą przesłanki do zastosowania art. 233 § 5 kk.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w części dyspozycyjnej wyroku.